

Nr 675

av herr Olsson i Kil m. fl.

om översyn av bestämmelserna om beljugande av myndighet.

I tryckfrihetsförordningen finns fortfarande kvar en märklig paragraf om att den kan dömas för tryckfrihetsbrott som försöker "undergräva aktningen för myndighet".

Paragrafen lyder:

Tryckfrihetsförordningen (7 kap. 4 §):

Med beaktande av det i kap. 1 angivna syftet med en allmän tryckfrihet skall såsom otillåtet yttrande i tryckt skrift anses sådan enligt lag straffbar handling som innefattar:

11. spridande av falskt rykte eller annat osant påstående, som är ägnat att framkalla fara för folkförsörjningen eller för allmän ordning och säkerhet eller att undergräva aktningen för myndighet eller annat organ, som äger besluta i allmänna angelägenheter.

Denna paragraf hänger ihop med brottsbalkens bestämmelse om "beljugande av myndighet":

Brottsbalken (17 kap. 6 §):

Om någon bland allmänheten sprider falskt rykte eller annat osant påstående, ägnat att undergräva aktningen för myndighet eller annat organ som äger besluta i allmänna angelägenheter, dömes för beljugande av myndighet till böter eller fängelse i högst två år.

Formuleringen fick sin nuvarande form så sent som 1948. Sedan dess har endast åtal skett en gång enligt denna paragraf. Det var målet mot Folket i Bild/Kulturfront i januari 1975. Tidningen frikändes av tryckfrihetsjuryn.

I sin tidigare formulering från 1936 användes paragrafen likaså en gång. Det var när professor Israel Holmgren år 1941 åtalades därför att han hävdade att regeringen undanhöll allmänheten upplysningar om nationalsocialistiska stämplingar inom krigsmakten. Holmgren frikändes av rådhusrätten men dömdes senare till dagsböter av Svea hovrätt.

Syftet med paragraferna om "beljugande av myndighet" har uppenbarligen varit att under kris- eller krigstid ge t.ex. folkförsörjningsmyndigheterna ett visst skydd mot utifrån kommande ryktesspridning.

Samtidigt är det uppenbart att paragraferna kan användas för att hindra i och för sig legitim kritik mot offentliga myndigheter. I ett samhälle där fri kritikrätt bör vara en grundsten bör speciell lagstiftning om "beljugande av myndighet" inte förekomma åtminstone inte i en form som gör att stadgandet kan utnyttjas i fredstid. Det bör därför vara naturligt att också dessa stadganden revideras i samband med det lagstiftningsarbete som för närvarande pågår på massmedieområdet.

Med hänvisning till ovanstående hemställer vi
att riksdagen begär att regeringen i sina förslag i samband med
massmedieutredningens betänkande reviderar bl.a. de grund-
lags- och lagbestämmelser som berörs i motionen.

Stockholm den 24 januari 1975

BILLY OLSSON (fp)

i Kil

PER AHLMARK (fp)

GABRIEL ROMANUS (fp)